

Rekenkamer Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam

OVOA
t.a.v. dhr. C. van Dijk, voorzitter
Oudezijds Achterburgwal 146
1012 DH Amsterdam

datum	5 juli 2018
ons kenmerk	RA_18_101
behandeld door	Jurriaan Kooij
onderwerp	Reactie brief Ondernemersvereniging Oudezijds Achterburgwal

Geachte heer Van Dijk,

Wij hebben uw brief d.d. 2 juli 2018 met daarin een reactie op ons rapport ontvangen en willen daar graag op reageren. In uw reactie lezen wij uiteenlopende punten van kritiek op ons onderzoek. Ten eerste stelt u dat wij in de methode van ons onderzoek te weinig oog hebben gehad voor ondernemers uit de buurt. Ten tweede stelt u dat ons beeld van Project 1012 te positief is en dat wij zijn voorbijgegaan aan de stigmatisering van de buurt. Verder vindt u dat wij te negatief zijn over mensenhandel in de Amsterdamse raamprostitutie en de controleerbaarheid van deze branche. Ook vindt u dat wij de opkomst van het toerisme te negatief belichten. Tot slot deelt u onze conclusie dat er geen sprake is van een doorbraak van de criminele infrastructuur niet en stelt u dat deze conclusie niet op feiten is gebaseerd. Afrondend doet u ook 2 aanvullingen op onze aanbevelingen. Hierna gaan wij op uw punten van kritiek en uw aanvullingen op onze aanbevelingen nader in.

Methode van onderzoek

In uw brief stelt u dat wij ons vooral hebben gebaseerd op gesprekken met personen die, gezien hun achtergrond, volgens u niet geneigd zullen zijn om kritiek te geven op Project 1012. Dit is een onjuiste, want onvolledige, weergave van onze gesprekspartners voor dit onderzoek. Voor dit onderzoek zijn wij op zoek gegaan naar personen die vanuit hun deskundigheid en professionele betrokkenheid met het 1012-gebied licht zouden kunnen werpen op de ontwikkelingen in de afgelopen 10 jaar wat betreft criminaliteit en economie. Daarnaast hebben wij actief gezocht naar bewoners en ondernemers die in de gebieden rondom het Oudekerksplein en de Damstraat en Hoogstraten wonen, werken en/of een onderneming hebben. Ook hebben wij expliciet de mogelijkheid geboden voor mensen om zichzelf aan te melden voor een gesprek. Van deze mogelijkheid hebben diverse personen gebruik gemaakt, waaronder ook een aantal bordeelhouders. (U heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.) Het resultaat van onze inspanningen is dat wij gesprekken hebben gevoerd met gesprekspartners die verschillende belangen en visies vertegenwoordigen. Het gaat dan zeker niet alleen om ambtenaren en medewerkers van partners van de gemeente, politie en het Openbaar Ministerie. Maar ook om bewoners, ondernemers (waaronder ook bordeelhouders), vertegenwoordigers van sekswerkers (PROUD),

zorgverleners (zoals P&G292) en ook de door u later in uw brief genoemde Laurens Buijs. Stuk voor stuk zijn dit voor ons waardevolle gesprekken geweest. Uitgebreide samenvattingen van al deze gesprekken, waarin ook de door u in uw brief verder aangedragen punten vaak terugkomen, zijn te vinden in ons onderzoeksrapport.

Stigmatisering van de buurt

U vraagt in uw brief ook meer aandacht voor de effecten van stigmatisering op de buurt en de nadelige effecten die dit heeft gehad op ondernemers en sekswerkers. Op basis van de uiteenlopende gesprekken die wij hierover met onder meer bordeelhouders, vertegenwoordigers van sekswerkers en hulpverleners hebben gevoerd doen wij in ons rapport dezelfde constatering. Onnodige stigmatisering is voor ons een belangrijke reden geweest om te pleiten voor meer zicht op de werkelijke aard en omvang van criminele activiteiten in het 1012-gebied en de raamprostitutie in het bijzonder. Positieve en negatieve ontwikkelingen in het gebied moeten voor de buitenwereld zichtbaar worden gemaakt. Juist omdat nu vaak harde feiten ontbreken hebben 'goede' spelers in het gebied te lijden onder 'slechte' spelers. Ook pleiten wij in het rapport nadrukkelijk voor een dialoog tussen de gemeente en criticasters van Project 1012.

Goed controleerbare raamprostitutie

Onder verwijzing naar gemeentelijke rapportages over het toezicht stelt u dat de raamprostitutie in Amsterdam goed controleerbaar is en benadrukt u dat er vooral sprake is van een klein aantal lichte overtredingen. Voor de volledigheid wijzen wij u erop dat de door u aangehaalde cijfers ook zijn opgenomen in ons onderzoeksrapport. In ons rapport constateren wij ook, op basis van gesprekken met onder meer toezichthouders en medewerkers van de politie, dat raamexploitanten zich over het algemeen aan de geldende regelgeving houden. In die zin zijn wij het met u eens dat er sprake is van een beter beheersbare branche. Daarbij plaatsen wij echter de kanttekening dat het toezicht zich vooral richt op de 'papierwerkelijkheid' van de vergunningeisen en het niet leidt tot het signaleren van mensenhandel.

Mensenhandel in de Amsterdamse raamprostitutie

Verder lezen wij in uw brief dat u vindt dat wij de door ons verzamelde cijfers over bewezen slachtoffers in de Amsterdamse raamprostitutie te negatief interpreteren. U brengt hiervoor verschillende argumenten in. Zo stelt u dat wij ten onrechte nalaten te vermelden dat het om minder slachtoffers gaat dan is beweerd door de gemeente. Ook had u graag gezien dat wij in het rapport hadden vermeld dat in de afgelopen 5 jaar er sprake is van een substantiële afname van het aantal slachtoffers. Tot slot vraagt u zich af waarom in de media we onze telling afzetten tegen het aantal waarover de Nationaal Rapporteur Mensenhandel heeft gerapporteerd. We gaan hierna op deze punten in.

Telling slachtoffers minder dan eerder beweerd door gemeente

Het klopt dat wij niet expliciet concluderen dat onze telling van slachtoffers aanzienlijk lager is dan door de gemeente beweerd. De reden hiervoor is dat de telling van de slachtoffers van mensenhandel in de Amsterdamse raamprostitutie een ondergrens is. Om uiteenlopende redenen achten wij het waarschijnlijk dat het werkelijke aantal slachtoffers hoger is. (Deze redenen kunt in ons rapport teruglezen.) Hoeveel hoger weten wij ook niet, daarom doen wij ook geen uitspraak over welk aandeel van de sekswerkers gedwongen achter het raam staat. Dat betekent dat wij ook geen uitspraak voor onze rekening kunnen nemen dat het werkelijke aantal slachtoffers (veel) lager ligt dan de gemeente heeft beweerd.

Substantiële afname van slachtoffers in afgelopen 5 jaar

Inderdaad stelen wij niet, op grond van onze telling van slachtoffers van mensenhandel in de Amsterdamse raamprostitutie, dat er sprake is van een positieve ontwikkeling. Wij doen dit niet omdat deze cijfers zich niet goed lenen voor een analyse van de ontwikkeling door de tijd heen. Dit komt onder meer doordat onze cijfers zijn gebaseerd op strafzaken. In het databestand dat via onze website is te downloaden is zichtbaar dat er vaak vele jaren verstrijken tussen de periode waarin een sekswerker slachtoffer is geweest en het moment waarop er vonnis wordt gewezen. Hierdoor valt niet uit te sluiten dat in de komende jaren er nog nieuwe strafzaken zullen zijn waarin slachtoffers voorkomen uit de periode van de afgelopen 5 jaar.

Telling Nationaal Rapporteur Mensenhandel

Wij vinden het verdedigbaar om onze telling van slachtoffers van mensenhandel in de Amsterdamse raamprostitutie af te zetten tegen de cijfers van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel. Voor dit onderzoek zijn wij op zoek gegaan naar objectieve cijfers van de omvang van mensenhandel in de Amsterdamse raamprostitutie. Het enige objectieve cijfer dat voorhanden was bleek de telling van 2 vermoedelijke slachtoffers te zijn in de rapportage van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel. In hoeverre dit cijfer breed bekend is bij het algemene publiek weten wij niet, maar in de gesprekken die wij hebben gevoerd in de buurt werd het cijfer regelmatig genoemd (zie ook de samenvatting van onze gesprekken met bordeelhouders in het onderzoeksrapport). Het feit dat onze telling substantieel afwijkt van de cijfers van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel vinden wij daarom vermeldenswaardig.

Toerisme

U stelt dat wij te negatief zijn over de opkomst van het toerisme. U benadrukt dat de stad Amsterdam heeft geprofiteerd van het toerisme. Naar uw mening is er in het Wallengebied ook geen overlast van toeristen, maar gaat het meer om excessen en piekmomenten die ergernis veroorzaken. Wij wijzen u er op dat onze constatering dat het toerisme als een bron van overlast wordt gezien in de buurt is gebaseerd op een groot aantal gesprekken met bewoners en ondernemers in het gebied, in het bijzonder in de gebieden rondom het Oudekerksplein en de Damstraat en Hoogstraten.

Overigens onderschrijven we in ons rapport uw opmerking dat het sluiten van ramen op beschutte plekken zoals het Sint Annenkwartier niet goed heeft uitgediakt voor de sekswerkers.

Doorbraak criminele infrastructuur

In uw brief geeft u aan onze conclusie dat er geen doorbraak is geweest van de criminele infrastructuur niet te herkennen. U stelt daarbij dat onze conclusie niet onderbouwd wordt met feiten en dat er in uw beleving (en die van uw leden) geen sprake is van een criminele infrastructuur in het gebied. Deze weergave van ons onderzoek is niet geheel juist. Het klopt in zoverre dat over de omvang en aard van criminele activiteiten in het 1012-gebied weinig gegevens beschikbaar zijn. Onze conclusie hebben wij dan ook gebaseerd op een groot aantal gesprekken met medewerkers van politie, Openbaar Ministerie en de gemeente. In het algemeen is het hun professionele opvatting dat er geen doorbraak is geweest van de criminele infrastructuur, maar dat deze van karakter is veranderd en heimelijker is geworden. Daarnaast hebben wij ten aanzien van mensenhandel wel degelijk feiten verzameld. Uit onze inventarisatie van het aantal bewezen slachtoffers van mensenhandel in de Amsterdamse raamprostitutie blijkt dat deze criminele activiteiten nog regelmatig voorkomen.

Aanvullingen op aanbevelingen

Tot slot doet u in uw brief nog twee aanvullingen op onze aanbevelingen. Wij stellen onze aanbevelingen altijd op basis van een analyse van de bevindingen en conclusies uit ons onderzoek. Nadat wij ons rapport, met daarin onze aanbevelingen, hebben gepubliceerd kunnen wij onze aanbevelingen niet meer aanpassen. Het is natuurlijk altijd mogelijk dat anderen, zoals u in uw brief doet, op basis van ons onderzoek of op basis van andere ervaringen en inzichten tot andere aanbevelingen komen. Uw aanvullingen op onze aanbevelingen kunt u daarom het beste aan de gemeenteraad richten.

Ik vertrouw er op u hiermee in voldoende mate te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

dr. J.A. de Ridder
directeur Rekenkamer Metropool Amsterdam